

18093 *LLEI 20/1989, de 28 de juliol, d'adaptació de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques.* («BOE» 180, de 29-7-1989.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.
Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Sentència del Tribunal Constitucional 45/1989, de 20 de febrer, ha declarat la inconstitucionalitat i la nul·litat de determinats preceptes de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques, amb els efectes que s'indiquen en el fonament onzè de la Sentència.

Bàsicament, la declaració d'inconstitucionalitat esmentada es basa en la incompatibilitat de la tributació conjunta obligatòria dels cònjuges en l'impost sobre la renda de les persones físiques, amb el principi d'igualtat protegit constitucionalment i amb el dret a la intimitat personal i familiar, en la mesura que no es preveu per als membres de la unitat familiar, ni directament ni per remissió, cap possibilitat d'opció per la tributació individual.

Per això, tot i que el Tribunal Constitucional no s'ha plantejat la mateixa qüestió d'inconstitucionalitat respecte de l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques, s'han de considerar igualment aplicables els fonaments de la seva sentència al sistema obligatori de tributació conjunta que també utilitza aquest últim tribut.

Així doncs, el legislador, com indica el Tribunal Constitucional, ha de portar a terme les modificacions o adaptacions pertinents en el règim legal dels dos impostos per tal d'adequar-lo a la Constitució, per possibilitar la declaració dels fets imposables corresponents al 1988, que ha hagut de ser ajornada, amb els costos pressupostaris corresponents.

Igualment, és necessari regular els criteris aplicables en el desenvolupament i la resolució dels procediments relacionats amb períodes impositius anteriors no prescrits, per evitar, entre altres efectes, la interrupció de les actuacions de l'Administració tributària tendents a corregir el frau i l'evasió fiscal, la qual cosa redundaria únicament en benefici dels que han incomplert les seves obligacions fiscals.

Així mateix, la necessitat de donar certesa als contribuents en el compliment de les obligacions tributàries corresponents al període impositiu del 1989, d'acord amb les exigències del principi de seguretat jurídica, fa convenient estendre a aquest els criteris i els principis que estableix aquesta Llei en relació amb les declaracions del 1988.

CAPÍTOL PRIMER

Impost sobre la renda de les persones físiques dels períodes impositius 1988 i 1989

SECCIÓ 1a RÈGIM GENERAL

Article 1. Normativa aplicable.

Per a la determinació de les obligacions tributàries per l'impost sobre la renda de les persones físiques, corresponents als períodes impositius compresos entre l'1 de

gener de 1988 i el 31 de desembre de 1989, són aplicables les disposicions legals inicialment vigents per a aquests períodes impositius amb les adaptacions que conté aquesta Llei.

Així mateix, són aplicables el Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques i la resta de normes reglamentàries d'aquest tribut quan no s'oposin a les disposicions a què es refereix el paràgraf anterior.

Article 2. Règim de tributació dels components d'una unitat familiar.

L'apartat 2, de l'article 4, de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, queda redactat de la manera següent:

«2. Quan les persones a què es refereixen els dos epígrafs de l'apartat anterior estiguin integrades en una unitat familiar, tots els components d'aquesta última queden conjuntament i solidàriament sotmesos a l'impost com a subjectes passius, d'acord amb el règim que per a aquest supòsit estableixen els articles cinquè, setè, apartat 1, trenta-u i trenta-quatre d'aquesta Llei.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, els components de la unitat familiar poden optar, mitjançant la presentació separada de la declaració corresponent, per tributar individualment per l'impost d'acord amb les disposicions de la Llei 20/1989, de 28 de juliol.

Quan un membre de la unitat familiar presenti declaració individual, s'ha d'aplicar el mateix règim a la resta de subjectes passius de la unitat.

L'exercici de l'opció per la tributació individual per a un període impositiu determinat no impedeix als membres de la unitat familiar tributar conjuntament en altres de posteriors.»

Article 3. Rendes gravades.

S'afegeix un paràgraf segon a l'apartat 1 de l'article 7 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, amb la redacció següent:

«Quan els subjectes passius formin part d'una unitat familiar es graven acumuladament els rendiments i increments de patrimoni obtinguts per tots ells.»

Article 4. Límits en el règim de tributació conjunta.

El límit de les deduccions per interessos de capitals aliens a què es refereixen la lletra C) de l'apartat 2, de l'article 16, i la lletra b) de l'apartat 3, de l'article 17, tots dos de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, es multiplica per dos en el cas de cònjuges en règim de tributació conjunta.

Els límits de 500.000 i 750.000 pessetes, aplicables, respectivament, a les deduccions en base i quota per aportacions a plans de pensions, es computen per cada cònjuge integrat en una unitat familiar a efectes de la seva tributació per l'impost sobre la renda de les persones físiques, sempre que obtingui ingressos suficients per realitzar aquestes aportacions.

Així mateix, els límits establerts per als pagaments que preveu el número 2 de la disposició addicional primera de la Llei 8/1987, de 8 de juny, de regulació dels plans i fons de pensions, es computen per cada cònjuge integrat en una unitat familiar a efectes de la seva tributació per l'impost sobre la renda de les persones físiques, sempre que obtingui ingressos suficients per realitzar aquests pagaments.

Article 5. Deduccions 1988.

Els apartats A), B) i F).3 de l'article 29 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, tal com va ser redactat per l'article 91 de la Llei 33/1987, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 1988, queden modificats en els termes següents:

«A) Deducció variable.

La deducció variable s'ha de practicar en els termes de l'article 1r del Reial decret llei 6/1988, de 29 de desembre.

Quan la quantia de la deducció variable sigui inferior a 35.000 pessetes s'ha d'aplicar, en lloc seu, quan sigui procedent, la deducció de l'apartat següent.

B) Quan no sigui aplicable la deducció variable, els subjectes passius que tributin conjuntament tenen dret a una deducció de 35.000 pessetes, que és única per declaració.

F).3. Amb independència de la deducció en la quota que preveu la lletra A) d'aquest article, per rendiments del treball dependent, s'ha de deduir la quantitat de 22.000 pessetes per cada perceptor d'aquest tipus de rendiments, fins a un màxim de dos.»

Article 6. Deduccions 1989.

Els apartats A), B) i F).4 de l'article 29 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, tal com va ser redactat per l'article 85 de la Llei 37/1988, de 28 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per al 1989, queden modificats en els termes següents:

«A) Deducció variable:

La deducció variable s'ha de practicar en els termes de l'article 1r del Reial decret llei 6/1988, de 29 de desembre.

Quan la quantia de la deducció variable sigui inferior a 36.000 pessetes s'ha d'aplicar, en lloc seu, quan sigui procedent, la deducció de l'apartat següent.

B) Quan no sigui aplicable la deducció variable, els subjectes passius que tributin conjuntament tenen dret a una deducció de 36.000 pessetes, que és única per declaració.

F).4. Amb independència de la deducció en la quota que preveu la lletra A) d'aquest article, per rendiments del treball dependent, s'ha de deduir la quantitat fixa de 22.700 pessetes per cada perceptor d'aquest tipus de rendiments, fins a un màxim de dos.»

Article 7. Obligació solidària.

1. S'inclou un nou apartat 2 a l'article 31 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, amb la redacció següent:

«2. Els subjectes passius integrants d'una unitat familiar que no hagin optat per la tributació individual en l'impost queden solidàriament obligats davant la Hisenda pública a pagar el deute tributari que correspongui, sens perjudici del dret a prorratejar-lo entre si, segons la part de renda que correspongui a cadascun d'ells. A efectes d'aquest prorrateig, integren el deute, a més de la quota tributària, els conceptes compresos als epígrafs a), b), c) i d) de l'apartat 2 de l'article 58 de la Llei general tributària.»

2. L'apartat 4 de l'article 31 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, queda redactat de la manera següent:

«4. Les sancions pecuniàries són a càrrec del membre o membres de la unitat familiar que siguin responsables dels fets que les generin, sens perjudici de l'obligació solidària de tots davant la Hisenda.»

Article 8. Signatura de la declaració única.

1. S'inclou un nou apartat 3 a l'article 34 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, amb la redacció següent:

«3. Quan els dos cònjuges formin part de la unitat familiar, tots dos estan obligats a subscriure la declaració única, llevat d'incapacitat d'algun d'ells, sens perjudici de l'aplicació dels articles 43 i 44 de la Llei general tributària.»

2. L'apartat 7 de l'article 34 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, es converteix en apartat 6 del mateix article.

SECCIÓ 2a TRIBUTACIÓ INDIVIDUAL

Article 9. Regles de tributació.

Quan en virtut del que preveu l'apartat 2 de l'article 4 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, els membres de la unitat familiar tributin individualment, són aplicables, en particular, aquestes regles:

1a) Determinació de la renda dels subjectes passius.

Segui quin sigui el règim econòmic del matrimoni aplicable als cònjuges, la determinació de la renda dels subjectes passius ha de tenir en compte l'origen o font d'aquesta. En particular, són aplicables els criteris següents:

a) Els rendiments del treball corresponen, exclusivament, a qui hagi generat el dret a percebre'ls.

No obstant això, les pensions i els havers passius corresponen a les persones físiques a favor de les quals estiguin reconeguts.

b) Els rendiments del capital es consideren obtinguts pels subjectes passius titulars dels elements patrimonials, béns o drets de què provinguin, en els termes que preveu l'article 11 d'aquesta Llei.

c) Els rendiments d'activitats empresarials, professionals i artístiques es consideren obtinguts pels que realitzin de manera habitual, personal i directa, l'ordenació per compte propi dels mitjans de producció i els recursos humans afectes a les activitats.

Es presumeix, llevat que hi hagi prova en contra, que aquests requisits concorren en els que figurin com a titulars de les activitats empresarials, professionals o artístiques.

Quan resulti degudament acreditat, havent-hi el contracte laboral corresponent, que el cònjuge o els fills menors del subjecte passiu que convisquin amb ell, treballen habitualment i amb continuïtat en les activitats empresarials, professionals o artístiques que aquest exerceixi, s'han de deduir, per a la determinació dels rendiments, les retribucions estipulades amb cadascun d'ells, sempre que no siguin superiors al cost mitjà anual per empleat de la plantilla, si n'hi ha, o, altrament, a l'import del salari mínim interprofessional fixat per a l'exercici. Aquestes quantitats es consideren obtingudes pel cònjuge o els fills menors, en concepte de rendiments de treball, a tots els efectes tributaris.

Quan el cònjuge o els fills menors del subjecte passiu que convisquin amb ell realitzin prestacions de béns o drets que serveixin per a l'explotació econòmica o activitat professional o artística de què es tracti, s'ha de deduir, per a la determinació dels rendiments del titular, la contraprestació estipulada, sempre que no excedeixi el valor de mercat, i, a falta d'aquella, aquest últim. La contraprestació o el valor de mercat es consideren rendiments de capital del cònjuge o els fills menors a tots els efectes tributaris.

Els rendiments de les activitats empresarials, professionals o artístiques no poden resultar negatius com a conseqüència de l'aplicació del que preveuen els dos paràgrafs anteriors.

El que disposen els paràgrafs anteriors s'entén sens perjudici de les regles especials per a la determinació del rendiment net de les activitats susceptibles de tributar en el règim d'estimació objectiva singular simplificada.

d) Les partides deduïbles dels rendiments minoren aquests d'acord amb els mateixos criteris que estableixen les lletres anteriors per a la seva determinació.

e) Els increments i les disminucions patrimonials es consideren obtinguts per les persones titulars dels béns, drets i altres elements patrimonials de què procedeixin aquests, en els termes que preveu l'article 11 d'aquesta Llei.

Els increments de patrimoni no justificats s'han d'imputar en funció de la titularitat dels béns o drets en què es manifestin.

Les adquisicions de béns i drets no incloses entre els supòsits de no-subjecció i que no es derivin d'una transmissió prèvia, com els guanys en el joc i supòsits anàlegs, es consideren increments de patrimoni de la persona a qui correspongui el dret a obtenir-les o que les hagi guanyat directament.

f) El que preveu el paràgraf segon de l'apartat 3 de l'article 20 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, és aplicable, igualment, quan s'ha optat per la tributació individual.

2a) Determinació de la base imposable.

a) A la base imposable s'integren exclusivament les rendes obtingudes per cada subjecte passiu i les que se li imputin o atribueixin en virtut del que disposa l'article 12 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, o altres disposicions legals.

b) Els rendiments negatius, les disminucions patrimonials i les bases imposables negatives que es puguin acreditar els ha de compensar únicament el subjecte passiu al qual correspongui d'acord amb les normes de la regla anterior.

Els rendiments negatius, les disminucions patrimonials i les bases imposables negatives de la unitat familiar, procedents de períodes impositius anteriors, que estiguin pendents de compensació a la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei, els poden compensar qualsevol dels subjectes passius components d'aquella, que hagin optat per la tributació individual, sense que l'import total compensat pugui excedir, per al conjunt dels subjectes passius, el que estigui originàriament pendent de compensació.

c) Els límits quantitius que estableixin les normes, amb rellevància per al càlcul i la determinació de la base imposable, s'entenen computables per cada subjecte passiu.

3a) Deduccions de la quota.

1. Els subjectes passius poden deduir de la quota íntegra dels períodes impositius 1988 i 1989 les deduccions que preveu la normativa aplicable per a cadascun dels exercicis esmentats, amb les adaptacions que s'indiquen als apartats següents.

2. La deducció variable i la deducció per tributació conjunta no es poden practicar en cap dels dos exercicis.

3. En l'exercici 1988 s'han de tenir en compte, a més, les regles d'adaptació següents:

A) Deduccions familiars.

a) La deducció per fills correspon al pare o mare amb el qual convisquin. Quan els fills convisquin amb els dos pares, la deducció s'ha de practicar a parts iguals en la declaració de cadascun.

Aquesta deducció no s'ha de practicar pels fills o filles a què es refereix el número u de la lletra C) de l'article 29 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, tal com va ser redactat per la Llei 33/1987, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per al 1988.

b) La deducció per ascendents l'ha d'efectuar el contribuïent amb el qual convisquin i si conviu amb els dos cònjuges, s'ha d'efectuar a parts iguals.

Els fills no es poden practicar aquesta deducció quan els seus pares hi tinguin dret.

c) La deducció per edat igual o superior a setanta anys l'ha de practicar el subjecte passiu en què concorri aquesta circumstància.

d) La deducció per invalidesa només es pot practicar quan la limitació física o psíquica afecti el subjecte passiu o els fills solters que en depenguin, sempre que les rendes d'aquests últims no superin les 120.000 pessetes anuals.

Quan els fills afectats per la invalidesa depenguin dels dos pares, la deducció s'ha de practicar a parts iguals en la declaració de cadascun.

B) Deduccions en concepte de despeses de malaltia.

Només donen dret a aquesta deducció les despeses sufragades pel subjecte passiu per raó de la seva pròpia malaltia o de les persones per les quals tingui dret total o parcial a deducció en la quota.

C) Deduccions per inversions.

Les deduccions per aquest concepte les ha d'aplicar cada subjecte passiu en la proporció que correspongui a la seva participació en la titularitat dels béns o drets en què s'efectuï la inversió.

A efectes de la deducció per inversió en adquisició o rehabilitació de l'habitatge habitual del subjecte passiu s'entén com a tal aquell en què el contribuïent, cònjuge o fills menors resideixin durant un termini continuat de tres anys.

Els incentius i estímuls a la inversió empresarial són aplicables, exclusivament, als subjectes passius als quals correspongui els rendiments de les activitats empresarials, professionals o artístiques, de conformitat amb el que preveu la lletra c), paràgrafs primer i segon, de la regla primera d'aquest article.

4. Pel que fa a l'exercici 1989, s'han de tenir en compte les següents regles d'adaptació de la normativa aplicable en matèria de deduccions de la quota:

A) En general, són aplicables les regles d'adaptació de l'apartat anterior, a excepció de les que preveuen els paràgrafs a) i d) de la seva lletra A).

B) La deducció per raó de fills i altres descendents s'ha d'aplicar d'acord amb les regles següents:

a) La deducció per fills i altres descendents solters correspon a l'ascendent amb el qual convisquin. Quan els fills o descendents convisquin amb diversos ascendents del mateix grau, l'import de la deducció es prorrateja per parts iguals.

Si es tracta de descendents que convisquin amb ascendents amb els quals tinguin un grau de parentiu diferent, només tenen dret a la deducció els del grau més pròxim, llevat que no obtinguin rendes superiors a 618.000 pessetes, cas en què la deducció passa als ascendents de grau més llunyà.

Aquesta deducció no es pot practicar pels fills i altres descendents a què es refereix el número u de la lletra C) de l'article 29 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, tal com va ser redactat per la Llei 37/1988, de 28 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per al 1989.

b) La deducció per invalidesa s'ha de practicar d'acord amb les regles establertes per a l'exercici 1988, amb un límit quantitiu de 123.600 pessetes respecte de les rendes dels fills solters.

Aquest benefici fiscal s'estén a les persones vinculades al subjecte passiu per raons de tutela o acolliment no remunerat, en els mateixos termes aplicables als fills d'aquest.

5. Tots els límits que afectin les deduccions de la quota i que en la legislació vigent en cada exercici estiguin referits a la unitat familiar s'entenen aplicables individualment respecte a cada subjecte passiu.

6. Les quotes negatives de la unitat familiar pendents de compensar de períodes impositius anteriors les poden compensar qualsevol dels subjectes passius components d'aquella, que hagin optat per la tributació individual, sense que l'import total compensat pugui excedir, per al conjunt dels subjectes passius, el que estigui pendent de compensació a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

CAPÍTOL II

Impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques dels períodes impositius 1988 i 1989*Article 10. Normativa aplicable.*

Per a la determinació de les obligacions tributàries per l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques, corresponents als fets imposables meritats a 31 de desembre de 1988 i 31 de desembre de 1989, són aplicables les disposicions d'aquesta Llei i les normes de la Llei 50/1977, de 14 de novembre, i l'Ordre de 14 de gener de 1978, que regulen aquest impost, a excepció del que preveuen l'article 4, apartat 2, de la Llei 50/1977, i els articles 8, apartats 3, 4 i 5, i 18, apartat 2, de l'Ordre de 14 de gener de 1978, que queden expressament derogats.

També hi són aplicables la resta de disposicions legals vigents i normes reglamentàries d'aquest tribut, quan no s'oposin a les anteriors.

Article 11. Titularitat dels béns i els drets.

Els béns i els drets s'atribueixen als subjectes passius segons les normes sobre titularitat jurídica aplicables en cada cas i en funció de les proves aportades per aquells o les descobertes per l'Administració.

Si s'escau, hi són aplicables les normes sobre titularitat jurídica dels béns i els drets que contenen les disposicions reguladores del règim econòmic del matrimoni, així com els preceptes de la legislació civil aplicables en cada cas a les relacions patrimonials entre els membres de la unitat familiar.

La titularitat dels béns i els drets que, d'acord amb les disposicions o pactes reguladors del règim econòmic matrimonial corresponent, siguin comuns als dos cònjuges, s'atribueix a parts iguals a cadascun d'ells.

Quan no resulti degudament acreditada la titularitat dels béns o drets, l'Administració tributària té dret a considerar com a titular qui figuri com a tal en un registre fiscal o altres de caràcter públic.

Article 12. Base liquidable.

1. En el supòsit d'obligació personal, la base imposable es redueix, en concepte de mínim exempt, en 9.000.000 de pessetes.

2. Per cada fill que doni dret a deducció de la quota en l'impost sobre la renda de les persones físiques, la base imposable es redueix en 1.500.000 pessetes.

Quan els fills visquin amb els dos pares, la reducció és de 750.000 pessetes per a cadascun.

3. Si es tracta de fills invidents, mutilats o invàlids, físics o psíquics, congènits o sobrevinguts, amb dret a deducció per invalidesa en l'impost sobre la renda de les persones físiques, les reduccions de l'apartat anterior són, respectivament, de 3.000.000 i 1.500.000 pessetes.

4. Les reduccions dels dos apartats anteriors no són aplicables quan es tracta de fills obligats a presentar declaració per aquest impost.

5. En cap cas no és aplicable la reducció per matrimoni en l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques.

Article 13. Límit de la quota íntegra.

Quan els components d'una unitat familiar no hagin optat per la tributació individual en l'impost sobre la renda de les persones físiques, el límit de la quota íntegra conjunta d'aquest impost i de l'extraordinari sobre el patrimoni es calcula acumulant les quotes íntegres meritades per aquells en aquest últim tribut. Si s'escau, la reducció que sigui procedent practicar es prorrataja entre els sub-

jectes passius en proporció a les seves respectives quotes íntegres en l'impost extraordinari sobre el patrimoni.

Article 14. Límit determinant de l'obligació de declarar.

1. Els subjectes passius sotmesos a l'impost per obligació personal només estan obligats a presentar declaració quan la seva base imposable, determinada d'acord amb les normes reguladores de l'impost, sigui superior a 9.000.000 de pessetes.

2. El ministre d'Economia i Hisenda pot aprovar models de declaració conjunta de l'impost extraordinari sobre el patrimoni, perquè els utilitzin els subjectes passius components d'una unitat familiar que no hagin optat per la tributació individual en l'impost sobre la renda de les persones físiques.

CAPÍTOL III

Règim transitori dels períodes impositius anteriors al 1988*Article 15. Autoliquidacions i liquidacions corresponents al període impositiu 1987 i anteriors no prescrits.*

1. De conformitat amb la Sentència del Tribunal Constitucional 45/1989, de 20 de febrer, no són procedents restitucions o devolucions basades en la tributació acumulada de rendes o patrimonis dels subjectes passius d'una unitat familiar, en relació amb les autoliquidacions presentades abans de la data de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat» o en relació amb les liquidacions administratives practicades abans de la mateixa data que hagin assolit fermesa.

En conseqüència, continuen fins a la seva terminació completa els procediments recaptadors relacionats amb aquestes autoliquidacions i liquidacions administratives i s'exigeixen íntegrament els deutes tributaris ajornats o fraccionats.

2. El que disposa el paràgraf primer no obsta al reconeixement per part de l'Administració del dret a les devolucions d'ofici a què es refereix l'article 159 del Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques o a altres devolucions que puguin correspondre als subjectes passius per causes diferents de l'acumulació de rendes o patrimonis dels membres de la unitat familiar.

3. Sens perjudici del que preveuen els apartats següents, quan l'Administració tributària revisi actes fermes o practiqui qualsevol tipus de liquidació després del 2 de març de 1989, en relació amb les autoliquidacions o liquidacions esmentades, els deutes tributaris pagats, determinats o liquidats inicialment, tenen la consideració de mínims a efectes de l'impost sobre la renda de les persones físiques o de l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques, i exclusivament es practiquen les liquidacions complementàries que puguin ser procedents, incloent-hi, si s'escau, sancions o interessos de demora, segons les regles i els criteris de tributació que estableixen els capítols anteriors d'aquesta Llei. A aquests efectes, els deutes tributaris satisfets o deguts conjuntament pels subjectes passius components d'una unitat familiar s'han de prorratajar entre ells, segons les rendes o patrimonis corresponents a cadascun.

4. Si es tracta d'actuacions de comprovació o investigació de les mateixes liquidacions o autoliquidacions, com a conseqüència de les quals sigui procedent la regularització de la situació tributària dels subjectes passius per l'existència de rendes o elements patrimonials no inclosos o incorrectament declarats, s'ha de procedir d'acord amb les regles següents:

a) Una vegada establerts els fets i les bases imposables que s'haurien d'haver declarat en els terminis reglamentaris, s'ha de determinar el deute tributari correspo-

nent, segons les regles i els criteris de tributació dels capítols anteriors d'aquesta Llei.

b) A continuació s'ha de determinar, per aplicació de les mateixes regles i criteris, el deute tributari que hauria correspost als fets i les bases imposables declarats en els terminis reglamentaris.

c) La diferència entre l'import del deute tributari a què es refereix la lletra a) i el del deute tributari de la lletra b), més les sancions o interessos de demora que siguin procedents, constitueix l'import del deute tributari que el subjecte passiu ha d'ingressar en virtut de la regularització de la seva situació tributària, independentment del deute tributari pagat, determinat o liquidat en els terminis reglamentaris de declaració i ingressés.

5. Si es tracta d'autoliquidacions o declaracions complementàries formulades voluntàriament pels subjectes passius en els mateixos supòsits són aplicables, igualment, les regles de l'apartat anterior, excloent-ne la imposició de sancions tributàries d'acord amb el que preveu l'apartat 2 de l'article 61 de la Llei general tributària.

Article 16. Expedients en tramitació en data 2 de març de 1989.

Les liquidacions provisionals o definitives que hagi de practicar l'Administració tributària per resoldre els procediments relacionats amb l'impost sobre la renda de les persones físiques o l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques, que estiguin en tramitació el 2 de març de 1989, s'han d'efectuar, quan sigui procedent, tenint en compte els criteris de tributació que estableixen els capítols anteriors d'aquesta Llei. En tot cas, els deutes tributaris pagats, determinats o liquidats inicialment en virtut d'autoliquidacions o liquidacions prèvies tenen la consideració de mínims quant a la part d'aquests que no constitueixi l'objecte del procediment o la impugnació en tramitació.

Els òrgans administratius han de procedir de la mateixa manera a l'hora de dictar altres acords o resolucions o realitzar propostes o informes de qualsevol naturalesa, siguin o no previs a la pràctica d'una liquidació.

Article 17. Actuacions relacionades amb determinats subjectes passius pel període impositiu 1987 i anteriors no prescrits.

Les actuacions iniciades per la inspecció dels tributs després del 2 de març de 1989, en relació amb els subjectes passius que no van presentar declaració ni van autoliquidar l'impost sobre la renda de les persones físiques o l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques corresponents al període impositiu 1987 o anteriors no prescrits, donen lloc a la regularització de la situació tributària d'aquests que sigui procedent per aplicació dels criteris a què es refereixen els articles anteriors, amb imposició de les sancions i la liquidació dels interessos de demora que corresponguin.

Els mateixos criteris han d'utilitzar els subjectes passius a què es refereix el paràgraf anterior, quan pretenguin realitzar els pagaments pendents pel procediment que preveu l'apartat 2 de l'article 61 de la Llei general tributària.

Article 18. Expedients en tribunals economicoadministratius.

Els tribunals economicoadministratius han de remetre a les oficines gestores o als inspectors en cap de la inspecció dels tributs els expedients pendents de resolució afectats per la Sentència del Tribunal Constitucional de 20 de febrer de 1989, perquè practiquin noves liquidacions d'acord amb els criteris que estableixen els articles 15 i 16 d'aquesta Llei.

Al mateix temps han de declarar conclusos els procediments, sens perjudici de les reclamacions que puguin

interposar els interessats contra les noves liquidacions que es dictin.

Article 19. Anul·lació de procediments recaptadors.

Els òrgans administratius i els tribunals economicoadministratius a què es refereixen els articles 16 i 18 d'aquesta Llei han de posar en coneixement de les intervencions i dels òrgans de recaptació competents els deutes tributaris afectats pel que disposen els preceptes esmentats, a efectes de l'anul·lació dels procediments recaptadors en curs.

Així mateix, han de tornar o alliberar les garanties de l'import dels deutes tributaris, constituïdes pels subjectes passius.

El que disposa aquest article s'entén sens perjudici de la liquidació dels recàrrecs o interessos de demora o la imposició de les sancions tributàries que siguin procedents en practicar les noves liquidacions provisionals o definitives.

Article 20. Formes de tributació en el règim transitori.

1. Les liquidacions de l'impost sobre la renda de les persones físiques que, de conformitat amb el que preveu aquest capítol, hagi de practicar l'Administració tributària s'han de realitzar pel procediment de tributació individual dels components de la unitat familiar:

a) Quan en virtut del que preveuen el paràgraf segon i següents de l'apartat 2 de l'article 4, de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, tal com queda redactat per aquesta Llei, els subjectes passius hagin optat en les seves declaracions originals o complementàries per tributar individualment.

b) En la resta de casos, quan qualsevol dels components de la unitat familiar ho sol·liciti per escrit o ho manifesti expressament en el moment de la compareixença davant l'òrgan administratiu competent que ha d'aixecar la diligència corresponent.

En els altres supòsits, l'Administració ha de practicar les seves liquidacions d'acord amb el que preveuen l'apartat 2, de l'article 4, i el paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 7 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre.

2. Quan els subjectes passius de l'impost sobre la renda de les persones físiques o de l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques hagin formulat a l'empara del que preveu la instrucció tercera de la Resolució de 28 de febrer de 1989, de la Secretaria General d'Hisenda, comunicacions a l'Administració tributària en què reconeguin l'existència d'elements necessaris per quantificar les seves obligacions tributàries, no declarats prèviament, han de procedir a realitzar en el termini de dos mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei les autoliquidacions i els ingressos que siguin procedents, segons els casos, per aplicació de les regles a què es refereix l'apartat 5 de l'article 15 o dels criteris del paràgraf segon de l'article 17, en relació amb les disposicions dels capítols I i II d'aquesta Llei.

Transcorregut el termini a què es refereix el paràgraf anterior sense que s'hagi realitzat l'autoliquidació i l'ingrés del deute tributari, l'Administració ha de procedir a realitzar les actuacions pertinents per a l'exacció, amb imposició de les sancions i liquidació dels interessos de demora que corresponguin d'acord amb les disposicions en vigor.

Article 21. Regles particulars d'adaptació en relació amb la tributació individual pels períodes impositius no prescrits de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

1. Quan es doni el supòsit a què es refereix el paràgraf primer de l'apartat 1 de l'article anterior, són aplicables, amb caràcter general, als períodes impositius no prescrits a què es refereix aquest règim transitori les

regles, els criteris o els principis d'imputació i tributació individual que estableix aquesta Llei en relació amb les declaracions dels períodes impositius de 1988 i 1989.

2. Tanmateix, cal tenir en compte les regles particulars d'adaptació següents:

a) No hi són aplicables el multiplicador de la deducció general, la deducció variable ni la deducció per matrimoni.

b) La deducció pel fet de ser pensionista l'ha de practicar el subjecte passiu en qui concorre aquesta circumstància.

c) En els períodes impositius 1982, 1983 i 1984, la deducció per rendiments de treball dependent s'ha d'aplicar sota la fórmula de percentatge sobre rendiments nets, amb els límits que estableixi, si s'escau, la legislació vigent per a cada període.

d) Els límits sobre la base imposable de l'impost sobre la renda de les persones físiques i sobre la quota íntegra conjunta dels impostos sobre la renda de les persones físiques i l'extraordinari sobre el patrimoni són els vigents en cada període impositiu.

Article 22. Regles particulars d'adaptació en relació amb els períodes impositius no prescrits de l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques.

1. Amb caràcter general són aplicables als períodes impositius no prescrits a què es refereix aquest règim transitori les normes, criteris o principis d'imputació i tributació individual que estableix aquesta Llei per als exercicis 1988 i 1989.

2. Les quanties de les reduccions per fills aplicables en cada període impositiu s'han d'aplicar de conformitat amb els criteris dels apartats 2 i 3 de l'article 12 d'aquesta Llei.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Terminis de declaració i ingressos.

La presentació de les declaracions de l'impost sobre la renda de les persones físiques corresponents al període impositiu 1988 s'ha d'efectuar durant el mes de novembre del 1989.

Les declaracions amb dret a devolució s'han de presentar en el mateix termini.

La declaració de l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques corresponent al període impositiu 1988 s'ha de presentar en el mateix termini que les anteriors. Quan s'hagin de declarar els dos tributs, s'ha de presentar al mateix temps que la de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

Els subjectes passius estan obligats, en el moment de presentar la declaració, a practicar una liquidació a compte i a ingressar-ne l'import total en el Tresor.

Segona. Període impositiu inferior a l'any natural.

El que disposa l'article 83 de la Llei 37/1988, de 28 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per al 1989, en relació amb l'apartat u de l'article 24 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, és aplicable des de l'1 de gener de 1988.

No obstant això, en els casos que preveuen les lletres b) i c) del l'apartat u esmentat, és un pressupòsit per a la interrupció del període impositiu la tributació conjunta de la unitat familiar fins a la dissolució del matrimoni o després de la seva celebració.

Tercera. Reinversió d'incrementos de patrimoni.

A partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, l'apartat 14 de l'article 20 de la Llei 44/1978, de 8 de setembre, queda redactat de la manera següent:

«14. No obstant el que estableix aquest article, els increments de patrimoni que es posin de manifest en la transmissió d'elements materials d'actiu fix afectes a activitats empresarials, professionals o artístiques necessaris per realitzar aquestes activitats no han de ser gravats sempre que l'import total de l'alienació es reinverteixi en béns de la mateixa naturalesa i destinació en un període no superior a dos anys.

Així mateix, s'exclouen del gravamen els increments de patrimoni obtinguts per l'alienació de l'habitatge habitual del contribuent, sempre que l'import total d'aquest es reinverteixi en l'adquisició d'un nou habitatge habitual dins d'un termini no superior a dos anys.

Quan l'import reinvertit sigui inferior al total del que es va percebre en l'alienació, únicament s'exclou de tributació la part proporcional de l'increment de patrimoni obtingut que correspongui a la quantitat reinvertida.»

Quarta. Despeses deduïbles.

El número 2 de la disposició addicional primera de la Llei 8/1987, de 8 de juny, de regulació dels plans i els fons de pensions, queda redactat de la manera següent amb efectes per als períodes impositius 1988 i 1989:

«2. Les quantitats abonades amb caràcter obligatori a monts de pietat laborals i mutualitats, quan emparin, entre d'altres, el risc de mort i les cotitzacions als col·legis d'orfes o institucions similars es dedueixen, si s'escau, dels rendiments íntegres que hagi obtingut el subjecte passiu, amb les mateixes limitacions que preveu l'article 27 d'aquesta Llei.

Quan es realitzin conjuntament aportacions o contribucions a plans de pensions i els pagaments que preveu aquest número, el límit de 500.000 pessetes és únic per als dos conceptes.»

DISPOSICIÓ FINAL

1. Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

2. Queden derogades totes les disposicions que siguin incompatibles amb el que disposa aquesta Llei.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Palma de Mallorca, 28 de juliol de 1989.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ